

МЕМОРАНДУМ ЗА РАЗБИРАТЕЛСТВО
ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ФИНАНСОВИЯ МЕХАНИЗЪМ НА ЕИП
2009-2014

между

ИСЛАНДИЯ,
КНЯЖЕСТВО ЛИХТЕНЩАЙН,
КРАЛСТВО НОРВЕГИЯ,
наричани по-долу за краткост "Държави донори"

и

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ,
наричана по-долу за краткост "Държава бенефициент"

заедно наричани "Страните",

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че съгласно Протокол 38б към Споразумението за ЕИП, включен в Споразумението за ЕИП по силата на Споразумение между Европейския съюз, Исландия, Княжество Лихтенщайн и Кралство Норвегия относно Финансов механизъм на ЕИП 2009 - 2014, се създава финансов механизъм (наричан по-долу Финансов механизъм на ЕИП 2009-2014), чрез който Държавите донори дават своя принос за намаляване на икономическите и социални различия в Европейското икономическо пространство;

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че Финансовият механизъм на ЕИП 2009-2014 цели да укрепи отношенията между Държавите донори и Държавата бенефициент с оглед взаимна полза за народите на тези страни;

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че с решение на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ № 5/2010/SC от 9 декември 2010 г. Държавите донори предоставят на Комитета на финансовия механизъм, създаден по силата на Решение на Постоянния комитет на държавите от ЕАСТ № 4/2004/SC от 3 юни 2004 г. мандат за управление на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014;

КАТО ВЗЕХА ПРЕДВИД, че разширеното сътрудничество между Държавите донори и Държавата бенефициент ще допринесе за една стабилна, мирна и просперираща Европа, основана на доброто управление, демократичните институции, върховенството на закона, зачитането на човешките права и устойчивото развитие;

КАТО ОТЧИТАТ, съгласието на Страните за създаването на рамка на сътрудничество, която да осигури ефективно изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014;

Страните СЕ СПОРАЗУМЯВАТ както следва:

Член 1

Цели

1. Общата цел на Финансовия механизъм на ЕИП за 2009-2014 е да допринесе за намаляване на икономическите и социални различия в Европейското икономическо пространство и да укрепи двустранните отношения между Държавите донори и Държавата бенефициент чрез финансова помощ по приоритетните сектори, посочени в параграф 2. В съответствие с това Страните по настоящия Меморандум за разбирателство ще положат усилия да изберат такива програми за финансиране, които допринасят за постигането на горните цели.

2. Финансова помощ се предоставя в следните приоритетни сектори:

- (а) Опазване и управление на околната среда;
- (b) Изменения на климата и възобновяеми енергийни източници;
- (c) Гражданско общество;
- (d) Човешко и социално развитие; и
- (e) Опазване на културното наследство.

Могат да бъдат допускани за финансиране академични изследвания, които са насочени към един или няколко приоритетни сектори.

Член 2

Правна рамка

Настоящият Меморандум за разбирателство се тълкува във връзка със следните документи, които заедно с този Меморандум за разбирателство, съставляват правната рамка на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014:

- (a) Протокол 386 към Споразумението за ЕИП относно Финансов механизъм на ЕИП 2009-2014;
- (b) Регламента за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 (наричан по-долу "Регламента"), одобрен от Държавите донори в съответствие с Член 8.8 от Протокол 386;
- (c) програмните споразумения, които ще се сключват за всяка програма, и
- (d) насоки за изпълнение, приети от Комитета на финансовия механизъм в съответствие с Допълнителни разпоредби.

Член 3

Финансова рамка

1. В съответствие с Член 2 от Протокол 386 общият размер на финансовия принос възлиза на 988.5 млн. EUR, които ще бъдат отпускани на годишни траншове от 197.7 млн. EUR през периода от 1 май 2009 г. до 30 април 2014 г. включително.
2. В съответствие с Член 5 от Протокол 386 на Държавата бенефициент се отпуска обща сума в размер на 78.6 млн. EUR за периода, посочен в Параграф 1.
3. В съответствие с член 8.7 от Протокол 386 и член 1.8 от Регламента разходите за управление, направени от Държавите донори се покриват от общата сума, посочена по-горе. Допълнителни разпоредби в тази насока се съдържат в Регламента. Нетният размер на финансовата помощ, която ще бъде предоставена на Държавата бенефициент възлиза на 72 705 000 EUR.

Член 4

Роли и отговорности

1. Държавите донори предоставят финансова помощ за програми, които отговарят на критериите за допустимост и са предложени от Държавата бенефициент и одобрени от Комитета на Финансовия механизъм, и които попадат в приоритетните сектори, посочени в Член 3.1 на Протокол 386 и в програмните области, посочени в Анекс Б към този Меморандум за разбирателство. Държавите донори и Държавата бенефициент могат да проведат консултации относно възможни и конкретни програми преди предложение за програма да бъде официално подадено към Комитета на финансовия механизъм.
2. Държавата бенефициент следва да гарантира пълния размер на съ-финансиране за програмите, които се подкрепят финансово от Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 съгласно Анекс Б и програмните споразумения.
3. Комитетът на финансовия механизъм управлява Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 и взема решения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ съгласно Регламента.
4. Комитетът се подпомага от Офиса на финансовия механизъм (наричан по-нататък ОФМ). ОФМ е отговорен за ежедневните дейности по Финансовия механизъм на ЕИП 2009-201 и изпълнява функцията на контактна точка.

Член 5

Определяне на отговорните институции

Държавата бенефициент упълномощава Национално координационно звено да действа от нейно име. Националното координационно звено носи цялата отговорност за постигане на целите на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014, както и за изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 в Държавата бенефициент в съответствие с Регламента. Съгласно Член 4.2 от Регламента се определят Национално координационно звено, Сертифициращ орган, Одитен орган, и звено, отговорно за подготовката и внасянето на доклади за нередности, както са посочени в Анекс А.

Член 6

Многогодишна програмна рамка

1. Съгласно Член 2.1 от Регламента Страните се споразумяват за създаване на рамка за изпълнение, която обхваща следните финансови и съдържателни параметри:

- (a) списък с договорени програмни области, финансовия принос на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 по програмни области;
- (b) идентифициране на програми, техния основен фокус и очаквани резултати, както и конкретни съображения, свързани с целевите групи, географските области и други въпроси;
- (c) идентифициране на програмни оператори, ако е подходящо;
- (d) инициативи за укрепване на двустранните отношения между Държавите донори и Държавата бенефициент, в т.ч. определяне на програмни области, в които ще се изготвят донорските програми за партньорство, предвидени в Член 3.2, идентифициране на програмни партньори, определяне на размера на финансова помощ за тези програми, както и програми и техните компоненти, които са предназначени единствено за партньорски проекти;
- (e) в конкретни случаи, идентифициране на предварително определени проекти, които да бъдат включени в съответната програма;
- (f) идентифициране на малки грантови схеми, когато е подходящо .

2. Рамката за изпълнение е посочена в Анекс Б.

Член 7

Годишни срещи

Съгласно Член 2.3 от Регламента КФМ и Националното координационно звено провеждат годишна среща. Годишната среща дава възможност на КФМ и Националното координационно звено да извършат преглед на напредъка, направен за предходния отчетен период и да съгласуват необходимите бъдещи мерки.

Член 8

Изменения на анексите

1. Анекс А подлежи на преразглеждане на годишните срещи. Измененията на Анекс А, съгласувани на годишната среща, не изискват официално приемане на изменения в този Меморандум за разбирателство. Тези изменения се потвърждават чрез размяна на писма между КФМ и Националното координационно звено.

2. Анекс Б може да бъде изменен чрез размяна на писма между КФМ и Националното координационно звено.

Член 9

Контрол и достъп до информация

Комитетът на финансовия механизъм, Бордът на одиторите на ЕАСТ и техните представители имат право да извършват всякакви технически или финансови прегледи, които считат за необходими с оглед проследяване на планирането, изпълнението и мониторинга на програмите и проектите, както и използването на средствата. Държавата бенефициент следва да осигури нужното съдействие, информация и документация.

Член 10

Основополагащи принципи

1. Всички аспекти от изпълнението на настоящия Меморандум се управляват от Регламента и последващите му изменения.
2. Целите на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 следва да бъдат постигнати в рамките на тясно сътрудничество между Държавите донори и Държавата бенефициент. Страните се споразумяват да прилагат висока степен на прозрачност, отчетност и финансова ефективност, както и принципите на доброто управление, устойчиво развитие, равнопоставеност на половете и равни възможности при изпълнението на фазите на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014.
3. Държавата бенефициент взема активни мерки, за да осигури придържането към тези принципи на всички нива, включени в изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014.

Член 11

Влизане в сила

Настоящият Меморандум за разбирателство влиза в сила в деня след датата на поставяне на последния подпис върху него.

Настоящият Меморандум за разбирателство е подписан в четири оригинални екземпляра на английски език.

Подписан вна ...
За Исландия

Подписан вна.....
За Република България

.....

.....

Подписан в на
За Княжество Лихтенщайн

.....

Подписан в на
За Кралство Норвегия

Национални структури за управление и контрол

1. Национално координационно звено

Дирекция "Мониторинг на средствата от ЕС" ще изпълнява функциите на Национално координационно звено. Националното координационно звено отговаря изцяло за постигането на целите на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014.

Дирекция "Мониторинг на средствата от ЕС" е административна единица в структурата на администрацията на Министерски съвет. Дирекция "Мониторинг на средствата от ЕС" е пряко подчинена на Министъра по управление на средствата от ЕС, който изпълнява функциите на ръководител на Националното координационно звено.

Ролите и отговорностите на Националното координационно звено са разписани в Регламента, по-конкретно Член 4.3. В допълнение Националното координационно звено:

- Осигурява цялостната координация и взаимовръзка на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 с фондовете на ЕС и други донори в сътрудничество с компетентните национални власти;
- Предоставя методически указания по изготвянето и изпълнението на програми, финансирани от Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014, в Държавата бенефициент;
- Стимулира изграждането на партньорства между Програмните оператори и съответните институции от Държавите донори, в т.ч. чрез управление на фонда за двустранни отношения на национално ниво;
- Изготвя насоки за изпълнението на хоризонтални политики, свързани с изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014;
- Изпълнява функциите на национален публичен орган, отговорен за изготвянето и внасянето на доклади за нередности съгласно чл. 11.3 от Процедурните правила.

2. Сертифициращ орган

Дирекция "Национален фонд" (НФ) изпълнява функциите на Сертифициращ орган.

Дирекция "Национален фонд" е административна единица в структурата на Министерство на финансите. НФ е на пряко подчинение на Заместник министъра на финансите, отговарящ за финансовото управление на средствата от ЕС. Директорът на Дирекция "Национален фонд" ще изпълнява функциите на ръководител на Сертифициращия орган.

Ролите и отговорностите на Серифициращия орган са изрично разписани в Регламента, по-конкретно в Член 4.5.

3. Одитен орган

Изпълнителна агенция "Одит на средствата от Европейския Съюз" към Министъра на финансите ще изпълнява функциите на Одитен орган.

ИА "Одит на средствата от ЕС" е функционално независима от другите органи в системата за управление и контрол на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 (напр. Национално координационно звено, Сертифициращ орган, Програмни оператори) в Държавата бенефициент. Тя провежда одитни дейности съобразно международни одитни стандарти и в съответствие с изискванията, залегнали в Процедурните правила за изпълнение на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014. Изпълнителният директор на Агенцията ще изпълнява функциите на ръководител на Одитния орган.

Ролите и отговорностите на Одитния орган са изрично разписани в Регламента, по-конкретно в Член 4.6.

Националното координационно звено предоставя на КФМ копия от одитните доклади, изготвени от Сметната палата на Република България във връзка с изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014.

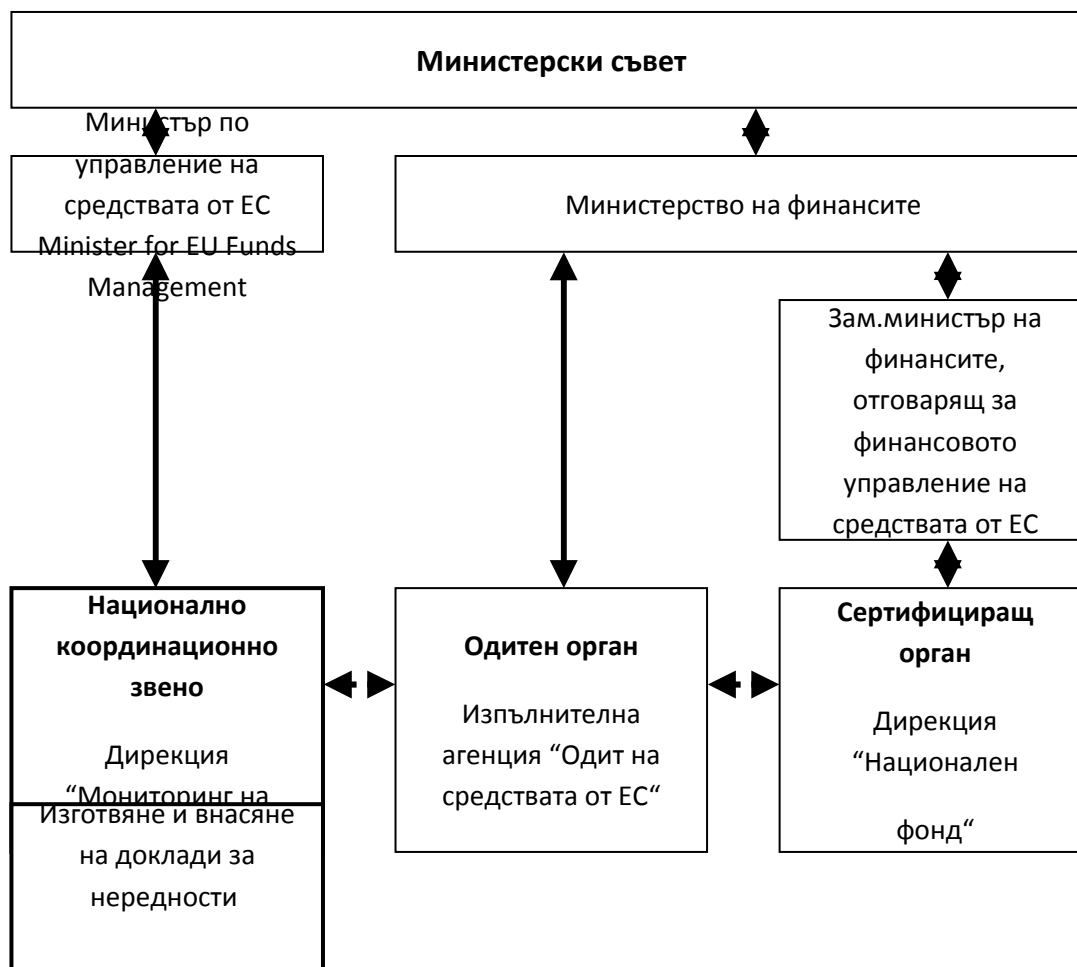
4. Комитет за наблюдение

Националното координационно звено следва да създаде Комитет за наблюдение в срок от шест месеца след подписване на Меморандума за разбирателство. Неговата роля е разписана в Регламента, по-конкретно в Член 4.4.

5. Стратегически доклад и годишни срещи

Съгласно Член 2.2 от Регламента Националното координационно звено представя ежегодно на КФМ Стратегически доклад за изпълнението на Финансовия механизъм на ЕИП 2009-2014 в Държавата бенефициент. Страните следва да положат усилия годишната среща да се провежда всяка година през месец октомври.

6. Органиграма

Рамка за изпълнение

Съгласно Член 2.1 от Регламента Страните по настоящия Меморандум за разбирателство се споразумяват относно рамката за изпълнение, предвидена в настоящия анекс.

1. Финансови параметри на рамката за изпълнение

България	Принос на ФМ на ЕИП
Програмна област	
Интегрирано управление на морските и вътрешните води	€ 8 000 000
Биологично разнообразие и екосистеми	€ 8 000 000
Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници	€ 13 260 245
Фонд за неправителствени организации	€ 11 790 000
Деца и младежи в риск	€ 7 860 000
Инициативи за обществено здраве	€ 5 650 000
Консервация и възстановяване на културно и природно наследство	€ 14 000 000
Стипендии	€ 1 500 000
Други суми	
Техническа помощ за Държавата бенефициер (чл. 1.9)	€ 1 179 000
Резерв за проекти, финансирани по ФМ 2004-09 (Чл. 1.10.2)	€ 1 072 755
Фонд за двустранни отношения на национално ниво (Чл. 3.5.1)	€ 393 000
Нетен размер на финансовата помощ за България	€ 72 705 000

2. Специфични съображения

Двустранните отношения между Държавите донори и България ще бъдат укрепени с цел да се стимулира дългосрочно сътрудничество, в частност сътрудничество с програмни партньори в програмните области, посочени по-долу, както и посредством други средства като например партньорство на проектно ниво във всички финансирани програмни области.

При оценката на Програмните предложения ще бъдат взети предвид релевантните стандарти за защита на човешките права и добро управление на Съвета на Европа (например тези, мониториращи от СРТ, GRECO, GRETA, ECRI и т.н.), в т.ч. и Конвенцията за защита на човешките права и основни свободи.

Специално внимание ще се обръща на проблемите на ромското население в рамките на всички програмни области. Целта е 10% от финансовата помощ да бъде насочена за подобряване на положението на ромите.

3. Съдържателни параметри на рамката за изпълнение

Програмите, описани по-долу, следва да бъдат изготвени и, след одобрение от КФМ, изпълнени в България.

А. Програмна област: Интегрирано управление на морските и вътрешните водни басейни

Програма: Интегрирано управление на морските и вътрешните води
Размер на гранта: € 8 000 000
Цел: Постигане на добър екологичен статус на европейските морски и вътрешни води
Очакван(и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
Програмен оператор: Министерство на околната среда и водите
Програмен партньор от страна на донорите: Агенция по климата и замърсяването (KLIF)
Специфични съображения: Програмата следва да обхваща инициативи, свързани с Черноморския басейн.

Б. Програмна област: Биологично разнообразие и екосистеми

Програма: Биологично разнообразие и екосистеми
Размер на гранта: € 8 000 000
Цел: Да се преустанови загубата на биологично разнообразие
Очакван(и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
Програмен оператор: Министерство на околната среда и водите
Програмен партньор от страна на донорите: Норвежка дирекция за управление на природата (DN)

В. Програмна област: Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници

Програма: Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници
Размер на гранта: € 13 260 245
Цел: Да се намалят емисиите от парникови газове и замърсители на въздуха и да се увеличи делът на потребявана енергия от възобновяеми източници
Очакван(и) резултат(и): Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
Програмен оператор: Министерство на икономиката, енергетиката и туризма
Програмен партньор от страна на донорите: Норвежка дирекция за водни ресурси и енергетика (NVE)
Предварително определен проект: Създаване на европейска енергийна борса (с проектен партньор NVE), размерът на финансовата помощ от бюджета на програмата не може да надхвърля 1.3 млн. EUR.

Г. Програмна област: Фонд за неправителствени организации

Програма: Фонд за НПО
Размер на гранта: € 11 790 000

- Цел:** Укрепване на развитието на гражданското общество и засилване на неговия принос за постигане на социална справедливост, демокрация и устойчиво развитие
- Очакван(и) резултат(и):** Следва да бъдат договорени след консултации със заинтересованите страни
- Програмен оператор:** Управлението на програмата се възлага на Офиса на Финансовия механизъм съгласно член 5.13 от Процедурните правила. Националното координационното звено ще бъде консултирано в процеса на избор на програмен оператор.
- Специфични съображения:** Програмата трябва да е насочена към теми като социално включване, анти-дискриминация, активно гражданство, добро управление и прозрачност.
Програмата трябва да адресира специфичните нужди на уязвимите групи, в т.ч. роми.

Д. Програмна област: Деца и младежи в риск

- Програма:** Деца и младежи в риск
- Размер на гранта:** € 7 860 000
- Цел:** Подобряване на благосъстоянието на децата и младежите в риск
- Очакван(и) резултат(и):** Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
- Програмен оператор:** Министерство на образованието, младежта и науката
- Програмен партньор от страна на донорите:** Съвет на Европа
- Специфични съображения:** Програмата трябва да е насочена към училищна посещаемост в т.ч. специфичните нужди на децата от ромски произход.

Е. Програмна област: Инициативи за обществено здраве

- Програма:** Инициативи за обществено здраве
- Размер на гранта:** € 5 560 000
- Цел:** По-добро обществено здраве и намаляване на неравенството в областта на здравето
- Очакван(и) резултат(и):** Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
- Програмен оператор:** Да бъде решено.
- Специфични съображения :** Програмата трябва да бъде насочена към теми като репродуктивно здраве, детско здравеопазване, психично здраве, подобряване на управлението в сферата на здравеопазването и специфичните предизвикателства за здравето на ромите.

Програмата ще се изпълнява съвместно с програмата по програмна област "Инициативи за обществено здраве" на Норвежкия финансов механизъм.

Ж. Програмна област: Консервация и възстановяване на културно и природно наследство и стимулиране на разнообразието в културата и изкуството в рамките на европейското културно наследство

<i>Програма:</i>	Културно наследство и съвременно изкуство
<i>Размер на гранта:</i>	€ 14 000 000
<i>Цел:</i>	Опазване за следващите поколения, консервиране и осигуряване на публичен достъп до културното и природно наследство
<i>Очакван(и) резултат(и):</i>	Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
<i>Програмен оператор:</i>	Министерство на културата с подкрепата на Министерство на регионалното развитие и благоустройството
<i>Схема за малки грантове:</i>	Не по-малко от 500 000 EUR следва да бъдат заделени за схема за малки грантове, чрез които да се финансира частта от програмната област "Стимулиране на разнообразието в културата и изкуството в рамките на европейското културно наследство", в т.ч. проекти за културно разнообразие, съвременно изкуство, и култура и културен обмен между Държавите донори и България.
<i>Предварително определен проект:</i>	Софийски арсенал - Музей на съвременното изкуство – втора фаза, финансовата помощ от бюджета на програмата не може да надвишава 2.5 млн. EUR.

3. Програмна област: Стипендии

<i>Програма:</i>	Програма за стипендии на ЕИП
<i>Размер на гранта:</i>	€ 1 500 000
<i>Цел:</i>	Подобряване на човешкия капитал и база от знания в Държавата бенефициент
<i>Очакван(и) резултат(и):</i>	Следва да бъдат обсъдени между Държавите донори и България
<i>Програмен оператор:</i>	Министерство на образованието, младежта и науката
<i>Програмни партньори от страна на донорите:</i>	Исландски център за научни изследвания – RANNIS (Исландия), Национална агенция по образование – AIBA (Лихтенщайн), и Норвежки център за международно сътрудничество в областта на висшето образование - SIU (Норвегия). SIU ще изпълнява функции на Програмен партньор от страна на донорите.

4. Проекти по Финансов механизъм на ЕИП 2004-2009, финансирани от резерва, предвиден в параграф 2 на Член 1.10 от процедурните правила

Име и номер на проекта	Сума от резерва
BG0021 – Заедно за деца в риск - модел за превенция и реинтеграция в Община Кюстендил	€ 131 545

Финансов механизъм на ЕИП 2009-14
Меморандум за разбирателство - Република България

BG 0025 – Разработване на дигитална карта и географска информационна база данни за подземната публична инфраструктура на гр. Русе	€ 260 000
BG 0036 – За по-добра околна среда - проучване и прогнозиране на потенциалното замърсяване на околната среда от депата за отпадъци	€ 160 000
BG 0052 - Разработване на информационна система към Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие в България	€ 40 000
BG 0057 – Фонд Стипендии	€ 481 210
Обща сума	€ 1 072 755